

CURS SOBRE ALTES CAPACITATS

Lourdes Dalmau

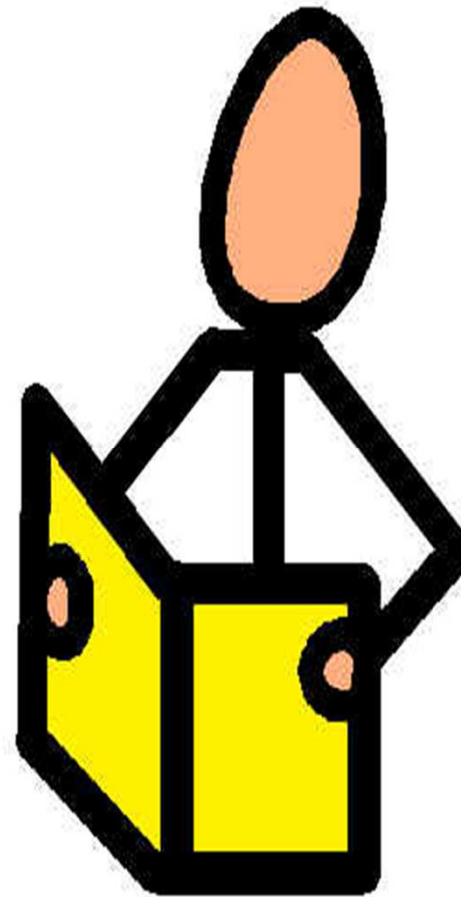
Mª Teresa Gómez

Ester Rafel

Referents a Girona

Aquest curs de formació té com a finalitat principal desplegar la guia d'altres capacitats elaborada pel Servei d'Atenció a la Diversitat i la Inclusió de Departament d'Ensenyament.

L'objectiu d'aquesta guia és:

Ajudar a la detecció d'alumnes amb altes capacitats, conèixer les seves característiques i necessitats; presentar diferents pautes educatives per donar resposta dins de l'aula i en l'orientació personal, així com oferir pautes d'observació i recursos per elaborar ampliacions curriculars, desenvolupament de projectes creatius i desenvolupament d'habilitats socials i de cooperació.

.

Com a objectius concrets del curs proposem:

- Situar les intervencions amb els alumnes amb altes capacitats en el marc de l'educació inclusiva.
- Reflexionar sobre la importància de dotar aquest alumnat dels ajuts necessaris per a una maduració cognitiva, emocional i social equilibrades.
- Descobrir els mites i estereotips existents que dificulten o ignoren les necessitats de suport educatiu.
- Conèixer els trets identificadors de les altes capacitats per detectar-los i valorar-los adequadament.
- Disposar d'estratègies per atendre l'alumnat en l'entorn ordinari.
- Conèixer recursos existents.

ALTES CAPACITATS

La serp i la cuca de llum

Diuen que una vegada una serp va començar a perseguir una cuca de llum i la cuca de llum va dir a la serp:

“Puc fer-te tres preguntes?

No acostumo a respondre a ningú, però com que et devoraré pots preguntar, va contestar la serp.

Pertanyo a la teva cadena alimentària? No, va dir la serp.

T’he fet algun mal? Va dir la lluerna. No, va respondre la serp.

Aleshores, per què vols acabar amb mi?

Perquè no suportó veure’t brillar!

ALTES CAPACITATS

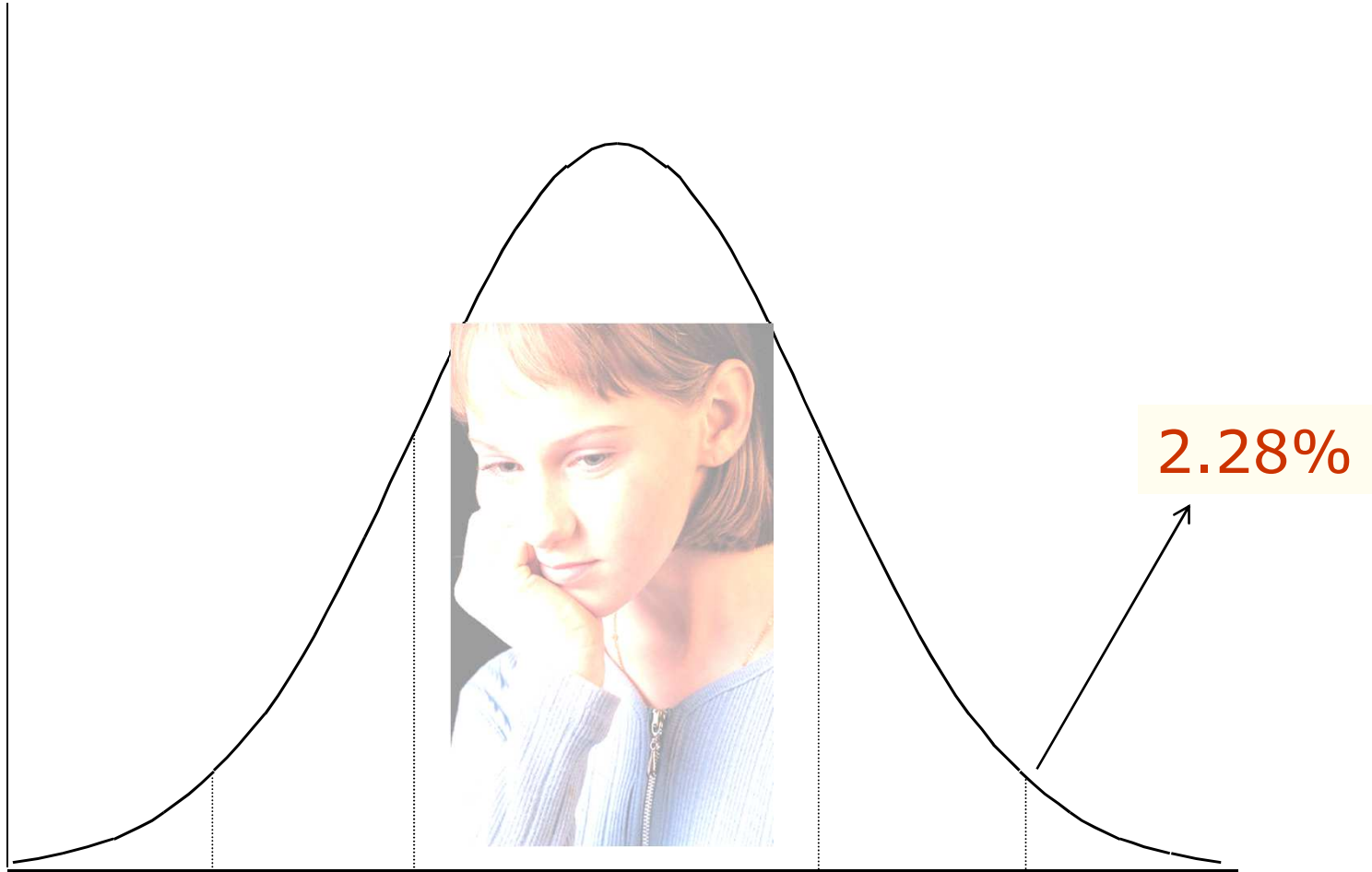
**L'excel·lència ha de ser una
fita del sistema educatiu.**

ALTES CAPACITATS

“La igualtat entesa com a homogeneïtat de resultats no pot convertir-se en un objectiu de l’educació.

L’homogeneïtat en sí mateixa no és desitjable, excepte si va acompanyada d’uns resultats mitjans molt alts.

L’objectiu de l’acció educativa i política, és aconseguir el màxim rendiment de tots i cadascun dels alumnes”

**ALTA
CAPACITAT**

CONCEPTE

MODELS

CLASSIFICACIÓ

Concepte d'intel·ligència

Abans

Considerada com
quelcom innat i
inamovible

Era considerada una
qüestió de genètica

Actualment

Es considera la
necessitat d'un entorn
enriquit i favorable per
desenvolupar-se

La intel·ligència no és fixa,
està en evolució contínua
i pot ser modificada
segons aprenentatges,
l'ambient social i el
familiar.

Models d'intel·ligència

Model de Renzulli

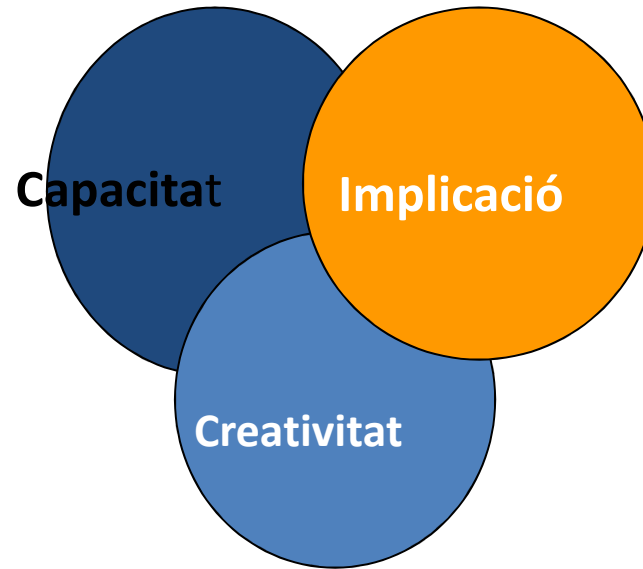
- Destaca que hi ha d'haver una capacitat intel·lectual superior a la mitjana.
- Un alt grau de compromís amb la feina.
- Un alt nivell de creativitat

Model de Gardner

- Crea la teoria de les intel·ligències múltiples.
- La intel·ligència no és una capacitat general i única, sinó un conjunt de diverses intel·ligències.
- Per tant cada persona té un perfil intel·lectual únic.

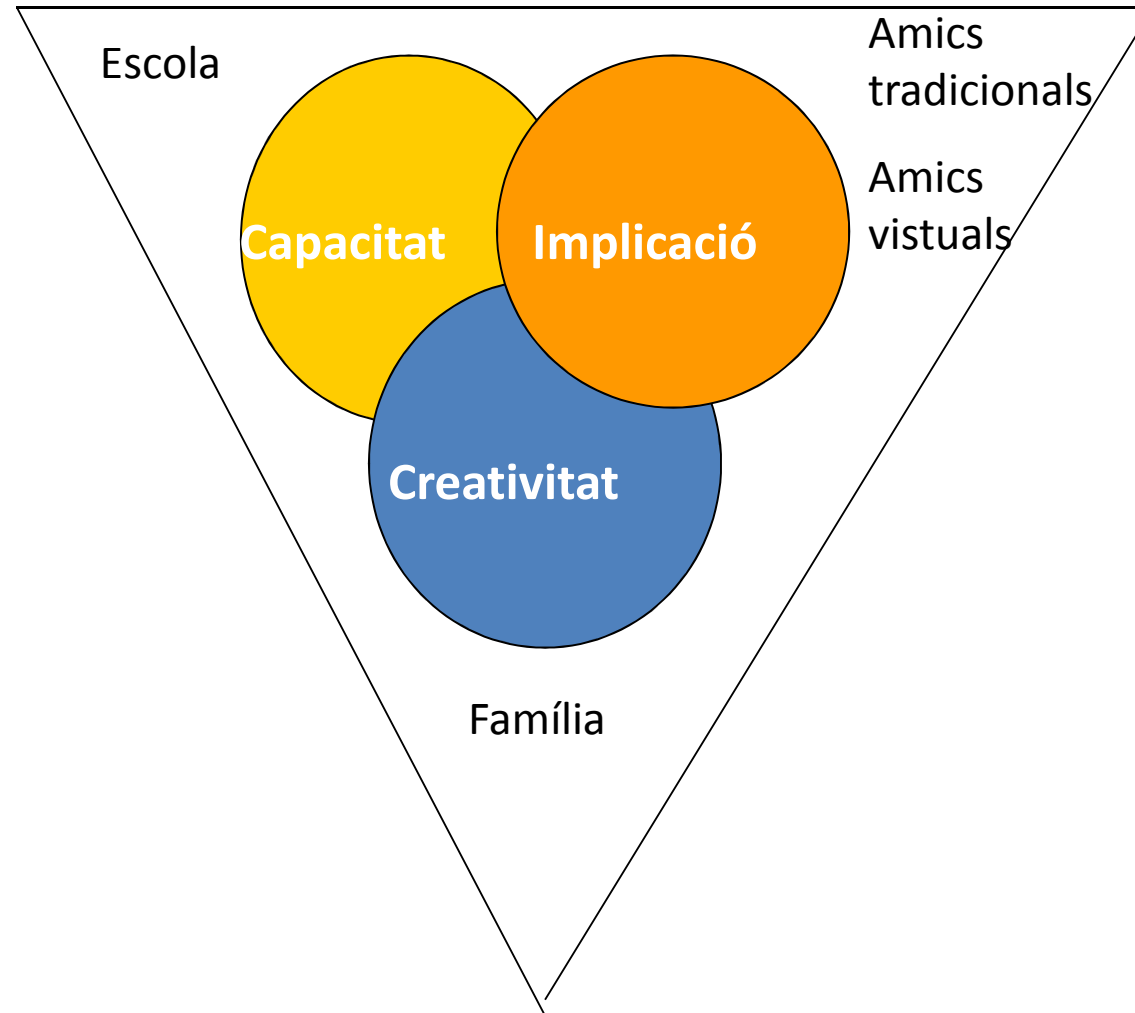
Model d'aptituts i actituts

Renzulli,1977

Models Socioculturals

Mönks, 1986

MODELS GLOBALS

ALTRES FACTORS

INTEL.LIGENCIA EMOCIONAL

- **Autoconciencia, Autorregulació, Empatia, Motivació interna, Habilidads socials.**
- .

SOBREEXCITABILITAT

Dabrowski y Piechowwski, 1977

- **HIPERMADURESA**
- **CAPTACIÓ SENSORIAL**

Enfoc dinàmic- motivacional (Róbinson, 2009)

- **APTITUD**
- **PASIÓ**

Identificació de les intel·ligències múltiples de Gardner

- Lingüística o verbal.
- Lógico-matemàtica.
- Cinestèsica corporal.
- Musical
- Espacial
- Naturalista
- Interpersonal
- Intrapersonal
- Espiritual o existencial

INTEL·LIGÈNCIA LINGÜÍSTICA

- És la capacitat de processar amb rapidesa i donar sentit als missatges lingüístics.
- **Es manifesta** per l'ús efectiu del llenguatge oral i escrit.
- **Es relaciona** amb totes les altres, especialment amb la lògica -matemàtica i la cinestèsica corporal.
- **Peculiaritats:**
 - Pensen** en paraules.
 - Habilitats:** llegir, escriure, narrar, jocs de paraules, comparar, relatar, comunicar-se, dialogar, resumir i treure conclusions.
- **Exemples:** novel·listes, poetes, periodistes, advocats, dramaturgs... Shakespeare, Dante...
- **Activitats a fer:** lectures orals, narració de contes, preparar diàlegs, debats, escriure històries, teatre llegit...

SOMNIS

M'agradaria ser una estrella
reposant de dia i sortint de nit,
les seves flames enceses
il·luminarien el meu destí.

M'agradaria ser un ocell,
volar lleugera i guiada pel vent,
lliscar suauament pel cel rogent i
viure lliure de sofriment.

M'agradaria ser una rosa,
la flor més amorosa,
escampar amor i bons sentiments
per fer feliç a tota la gent.

M'agradaria ser un vaixell
que navega tranquil·lament
esguimbar-me damunt les onades i
contemplar l'etern firmament.

M'agradaria ser un ocell
amb el destí de volar fins una estrella
i ser un pobre vaixell
que porti la rosa més bella.

INTEL·LIGÈNCIA LÒGICO-MATEMÀTICA

- És l'aptitud per al raonament lògic i el càlcul, estimacions, comparacions, comprovacions d'hipòtesis i conceptes abstractes.
- **Es manifesta** en la facilitat per la lògica i la percepció de la geometria espacial, resolució de problemes inserits en jocs com el tangram, les dames, els escacs...
- **S'interrelaciona** amb altres intel·ligències: la lingüística, l'espacial, la corporal i la musical.
- **Peculiaritats:**
 - Pensen** raonant.
 - Habilitats:** enumerar, fer sèries, deduir, mesurar, comparar, treure conclusions, verificar, calcular, resoldre enigmes i problemes.
- **Exemples:** matemàtics, estadístics, programadors, enginyers, físics, arquitectes, mestres d'obres... Pitàgores, Newton, Einstein...
- **Activitats a fer:** càlculs mentals, jocs amb números, problemes d'enginy i resolució de problemes...

Exercicis de raonament lògic i matemàtic

- Amb tres nous fes dues operació que doni 10
- Com sumaries 1000 amb vuit vuits?
- Quin signe matemàtic has de posar entre el 2 i el 3 per obtenir un nombre més gran que 2 i més petit que 3?

INTEL·LIGÈNCIA CINESTÈSICA CORPORAL

- És l'habilitat d'expressar-se per mitjà del cos i per utilitzar les mans com a instrument de producció o de transformació d'objectes.
- **Es manifesta** en aptituds físiques com: la coordinació, l'equilibri, la força, la velocitat...
- **S'interrelaciona** amb la lingüística, l'espacial i la pictòrica.
- **Peculiaritats:**
 - Pensen** mitjançant sensacions somàtiques.
 - Habilitats:** interpretar, classificar, córrer, ballar, saltar, gesticular, construir...
- **Exemples:** esportistes, actors, ballarins, atletes, artesans, cirurgians, odontòlegs, mecànics... Nureyev, Pelé, Màgic Johnson...
- **Activitats a fer:** esports, jocs físics, teatre, dansa, moviment, manuals...

INTEL·LIGÈNCIA MUSICAL

És la capacitat i sensibilitat per produir , apreciar i distingir: ritmes, sons, melodies, timbres i freqüències. Valoració de les formes d'expressió musical.

Es manifesta en la facilitat per identificar sons diferents i percebre matisos en la seva intensitat i direccionalitat. Per percebre, discriminar, transformar i expressar la música.

- **S'interrelaciona** més intensament amb la lògico-matemàtica, la pictòrica i la cinestèsica corporal.
- **Peculiaritats:**
 - Pensen** mitjançant ritmes i melodies.
 - Habilitats:** identificar, reproduir, conceptualitzar, cantar, entonar melodies, escoltar, portar el ritme amb els peus o amb les mans...
- **Exemples:** compositors, poetes... Beethoven, Chopin...
- **Activitats a fer** : escoltar música, cantar, tocar instruments, assistir a concerts...

INTEL·LIGÈNCIA ESPACIAL

- És la capacitat de distingir formes i objectes encara que es presentin des d' angles insòlits.
- **Es manifesta** en la percepció del món visual amb precisió, imaginar moviments, les direccions en l'espai concret i en l'abstracte.
- **S'interrelaciona** amb la lingüística, la musical i la cinestèsica corporal, i amb les altres amb menys intensitat.
- **Peculiaritats:**
 - **Pensen** en imatges.
 - **Habilitats:** dibuixar, dissenyar... Manifesten una gran sensibilitat a les formes, colors, a l'espai i a les relacions que s'estableixen entre ells. La visualització és essencial.
- **Exemples:** exploradors, geògrafs, mariners, artistes abstractes... S. Salgado (fotògraf del Brasil) Picasso, Botticelli.
- **Activitats a fer:** activitats artístiques, dissenyar, dibuixar, jocs d'imaginació, pel·lícules, vídeos, il·lustracions...

INTEL·LIGÈNCIA NATURALISTA

- És la capacitat per observar, distingir, classificar i utilitzar elements del medi ambient.
- **Es manifesta** en el coneixement del món natural: plantes, minerals, animals i l'observació científica de la natura.
- **S'interrelaciona** amb l'intrapersonal, l'interpersonal, espacial, lògica...
- **Peculiaritats:**
 - **Pensen** mitjançant les formes naturals.
 - **Habilitats:** per experimentar, investigar, classificar, interactuar amb minerals, plantes i animals.
- **Exemples:** ecologistes, botànics, jardiners, biòlegs, gent del camp, físics i químics; Darwin, Mendel...
- **Activitats a fer:** excursions al camp, projectes d'investigació, reconeixement i classificació d'espècies, experiments...

INTEL·LIGÈNCIA INTRAPERSONAL

- És el coneixement d'un mateix i l'habilitat d'adaptar la pròpia manera d'actuar a partir d'aquest coneixement.
- **Es manifesta** en el control emocional, imaginació, empatia, diàleg, cooperació...
- **Es relaciona** amb la interpersonal.
- **Peculiaritats:**
 - **Pensen** en relació a les seves necessitats, sentiments i objectius.
 - **Habilitats:** concentració, reflexió, indaga en la complexitat de l'ésser humà.
- **Exemples:** Psicòleg, empresari, polític, teòleg. Gandhi.
- **Activitats a fer:** activitats d'autoestima, estableix i viu segons un sistema de valors ètics.

QÜESTIONARI PEMBERTON

Avaluació de la felicitat. Puntuació del 1 al 10

1. Em sento molt satisfet amb la meva vida.
2. Tinc l'energia necessària per complir bé les meves tasques diàries.
3. Crec que la meva vida és útil i valuosa.
4. Em sento satisfet amb la meva forma de ser.
5. La meva vida està plena d'aprenentatges i desafiaments que em fan créixer.
6. Em sento molt unit amb les persones que m'envolten.
7. Sóc capaç de resoldre la majoria de problemes del dia a dia.
8. Crec que en les coses importants puc ser jo mateix.
9. Gaudeixo cada dia de moltes petites coses.
10. En el dia a dia no tinc moltes estones que em sento malament.
11. Crec que visc en una societat que em permet desenvolupar-me plenament.

Revisem l'ahir?

Puntuació: Un punt si correspon al si o al no i 0 punts si no correspon.

1. Em vaig sentir satisfet per alguna cosa que vaig fer.	si	
2. En algun moment em vaig sentir desbordat.		no
3. Vaig passar una estona divertida amb algú.	si	
4. Em vaig avorri durant força estona.		no
5. Vaig fer alguna cosa que m'agradava.	si	
6. Estava preocupat per temes personals.		no
7. Vaig aprendre alguna cosa interessant.	si	
8. Varen passar coses que em vaig enfadar molt.		no
9. Em vaig permetre un caprici.	si	
10. Em vaig sentir menyspreat per algú.		no

PUNTUACIÓ: Nivell de Felicitat

- La puntuació s'obté sumant les puntuacions dels dos qüestionaris i dividint per 12.
- NIVELL DE FELICITAT:
- De 0 a 3'70 molt baix
- De 3'71 a 5'90 baix
- De 5'91 a 7'90 entremig
- De 7'90 a 9'2 elevat
- De 9'2 a 10 molt elevat.

EL TEMPS

R. Tagore

- Avui el dia es presenta davant meu esperant que l'hi doni forma. Sóc l'escultor que pot crear l'obra.
- Has escrit moltes planes en el teu llibre. Unes són tristes i d'altres alegres. Però encara et queda una pàgina en blanc, la que has d'escriure avui.
- Pensa i desitja que aquesta sigui la pàgina més bonica, més sincera i la més humana.
- Cada matí al despertar, recorda que encara has d'omplir la millor de les teves pàgines.
- Pensa que sempre falta per escriure la pàgina més bella.

INTEL·LIGÈNCIA INTERPERSONAL

- És la capacitat de percebre i comprendre les altres persones. Discernir i respondre adequadament als estats d'ànim, els temperaments, les motivacions i els desitjos dels altres.
- **Es manifesta** en la capacitat de liderar, mediar, relacionar-se, dirigir, organitzar, intercanviar idees ...
- **Es relaciona** amb la intrapersonal.
- **Peculiaritats:**
 - **Pensen** transmetent idees a altres persones.
 - **Habilitats:** atenció, concentració, memòria, responsabilitat.
- **Exemples:** Psicòleg, empresari, polític, teòleg. Martín Luther King
- **Activitats a fer:** projectes, redacció de diaris, planificar, treball en equip, interrelació amb altres, jocs de relació entre iguals.

La llegenda Àrab

- Una vegada dos amics viatjaven pel desert i en moment donat es van posar a discutir i un va arribar a pegar a l'altre. Aquest va escriure a la sorra: "Avui el meu millor amic m'ha pegat a la cara"
- Més endavant van arribar a un oasis i varen decidir banyar-se i el que havia estat ofès s'estava ofegant i l'altre li va salvar la vida.
- Al recuperar-se va escriure a la pedra amb un punxó " Avui el meu millor amic m'ha salvat la vida"
- Intrigat l'amic li va preguntar : -per què fas això?.
- Somrient li contestà: "Quan un amic ens ofèn ho hem d'escriure a la sorra on el vent de l'oblit i el perdó s'encarreguin d'esborrar-ho. Per altra part, quan ens passi una cosa grandiosa hem de gravar-la en el nostra cor on cap vent del món la podrà esborrar mai".
- No hi ha ofensa, ni gran, ni petita que mereixi ser guardada a la memòria.

INTEL·LIGÈNCIA ESPIRITUAL

- Capacitat d'estimar i comprendre les altres persones i a ell mateix.
- **Es manifesta** per un raonament de nivell superior, buscant respostes a les preguntes existencials.
- **Es relaciona** amb la intrapersonal i interpersonal.
- **Peculiaritats:**
 - Pensen** en profunditat en un nivell superior.
 - Habilitats:** projectes de futur i pràctica dels valors.
- **Exemples:** líder religiós, S. Joan de la Creu, Luter King, Mare Teresa de Calcuta.
- **Activitats a fer:** debats, auto reflexions, dinàmiques (interioritzacions, silencis, contemplacions, observacions...)

Els dos bessons

Diàleg dels dos bessons abans de nèixer

- Tu creus en la vida després del part?
- Es clar que sí. Quelcom ha d'existir després del part. Estem aquí perquè necessitem preparar-nos pel que esdevindrem més tard.
- Ximpleries! com seria aquesta vida?
- No ho sé, però segurament ... Hi haurà més llum que aquí i potser caminarem amb els nostres propis peus i ens alimentarem per la boca...
- Això és absurd! És impossible caminar. I menjar per la boca? És pel cordó umbilical que ens alimentem i és massa curt.
- Jo crec que hi ha d'haver alguna cosa i possiblement sigui diferent del que estem acostumats a tenir aquí.
- Però mai ningú ha tornat, Al cap i a la fi la vida no és més que una angoixosa existència en l'obscuritat que no porta enlloc. El part és el final de la vida.
- Bé, no sé com serà, però segur que veurem la mare i ella ens cuidarà.
- Mare? Tu creus en la mare? I on creus que està ara ella?
- On? En tot el nostre entorn! En ella i a través d'ella és com vivim. Sense ella no existiríem.
- No ho crec pas! Mai he vist la mare, per tant, és lògic que no existeixi.
- Quan estem en silenci, pots escoltar-la com canta o sentir com acarona el nostre món. No sé..., tinc el pressentiment que hi ha una vida real que ens espera i ara ens hi estem preparant.

Els tres filtres

- El deixeble d'un savi filòsof li diu:
- Estimat mestre, es diu que un amic vostre parla molt malament de vos.
- Espera li diu el filòsof, has utilitzat els tres filtres abans d'explicar-me el que diuen de mi?
- No. Quins filtres?
- El primer és el de la veritat. Estàs segur que és cert el que em vols explicar?
- Bé, no ho sé directament, m'ho han comentat uns veïns.
- Ho has passat pel segon filtre, el de la bondat? El que em vols explicar és bo per algú?
- No, tot el contrari, és dolent.
- Mirem l'últim filtre el de la necessitat. Creus que és realment necessari.
- No, no és necessari
- Llavors, diu el savi somrient, si no és veritat, ni bo, ni necessari, més val oblidar-ho.

EL COS HUMÀ

Treballat per intel·ligències múltiples a P-4

	OBJECTIUS	ACTIVITATS	AVALUACIÓ
LÒGICO -MATEMÀTICA	Aprendre del 1 al 5. Altes capacitats: Descomposar el 5.	Representar amb els dits del 1 al 5. Altes capacitats: 3+2 5+0 4+1 2+3	Concepte i grafia de 1 al 5.
MUSICAL	Aprendre una cançó. Altes capacitats: Fer ritmes amb diferents parts del cos.	Cantar la cançó d'En "Joan petit com balla" Altes capacitats: Picar de mans i de peus al ritme de la cançó	Valorar la memòria i el ritme.
CINESTÈSICA CORPORAL	Imitar els gestos de les persones. Altes capacitats: Representació mímica.	Imaginar que ets un mirall. Altes capacitats: Representar si dorms, rius, plores, menges...	Avaluar el mim i la facilitat per imitar.
LINGÜÍSTICA	Aprendre un rodolí, una poesia. Altes capacitats: Parlar dels aliments de les persones.	Un poema del cos humà: les orelles són per escoltar ,les mans per treballar, els ulls per mirar.. Altes capacitats: Informar del que mengen, i del que seria millor que mengéssim.	Valorar l'expressió. Oral i la pronunciació.
VISUAL ESPACIAL	Fer un dibuix Altes capacitats: Orientar-se en un plànol	Dibuixar el meu amic/a. Altes capacitats: Fer un recorregut segons el plànol.	Valorar la creativitat i l'orientació a l'espai...

VISUAL ESPACIAL	Fer un dibuix Altes capacitats: Orientar-se en un plànol	Dibuixar el meu amic/a. Altes capacitats: Fer un recorregut segons el plànol.	Valorar la creativitat i l'orientació a l'espai...
NATURALISTA	Reconèixer les parts del cos Altes capacitats: Informació més ampla. Parts internes del cos, utilitat.	Explicar les parts del cos i localitzar-les en un mural... Altes capacitats: Dibuixar una persona en dues capes, el que tenim sobre la pell que es veu i sota, el que no es veu: cor, pulmons.	Valorar la memòria per recordar el que han explicat.
INTERPERSONAL	Compartir material. Altes capacitats: Ajudar el nen que ho necessiti.	Deixar als nens el que necessitin. Altes capacitats: Ajudar a fer el dibuix.	Valorar l'amistat.
INTRAPERSONAL	Cuidar els nostre cos. Altes capacitats: Pensar en la necessitat de cuidar la nostra salut i les nostres emocions. També la bona imatge.	Activitats pensant en l'alimentació, higiene... Altes capacitats: Fer jocs per poder expressar, l'alegria, la tristesa, la pena. I com cuidar la nostra salut.	Sensibilitat, atenció al nostre cos.
ESPIRITUAL O EXISTENCIAL	Saber dir gràcies pel do de la vida. Altes capacitats: Valorar la vida i agrair als pares el que fan per nosaltres.	Fer un diàleg sobre la vida Altes capacitats: Dialogar sobre la fragilitat de les persones i la necessitat d'ajuda.	Valorar l'agraïment i el valor de la vida.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES	INTEL·LIGÈNCIES MÚLTIPLES	TALENTS COMPLEXOS I SIMPLS
Comunicativa lingüística	Lingüística	Verbal, Creatiu, Acadèmic
Matemàtica.	Lògico-matemàtica	Acadèmic, Lògico-matemàtica, Verbal
Coneixement i interacció amb el món físic.	Naturalista, Cinestèsica-corporal	Esportiu, Creatiu, Verbal, Artístic.
Tractament de la informació i competència digital	Lingüística, Lògico-matemàtica, Espacial, Musical, Intra-interpersonal, Naturalista	Artístic, Acadèmic, Creatiu, Lògico-matemàtica, social, verbal.
Cultural i artística	Espacial, cinestèsica-corporal, musical.	Artístic figuratiu, esportiu, creatiu, lògico-matemàtica
Aprendre a aprendre.	Intra-interpersonal.	Social, Verbal.
Autonomia i iniciativa personal	Intra-interpersonal i Espiritual	Social, Verbal, creativitat
Competència social i ciutadana	Intra-interpersonal i espiritual	Social, Verbal.

QÜESTIONARI DE DETECCIÓ DE LES INTEL·LIGÈNCIES MÚLTIPLES PER A L'ALUMNE/A A partir de C.M.

Nom i cognom:

Edat:

Curs:

Centre:

Data:

Puntuació: Del 1 al 10

INTEL·LIGÈNCIA LINGÜÍSTICA	
M'agrada molt llegir.	
Tinc molta facilitat per escriure.	
Em resulta fàcil explicar les meves idees als altres.	
M'agrada resumir i treure conclusions d'una lectura.	
Gaudeixo comunicant-me amb els meus amics, per telèfon, mòbil.	
Tinc bona memòria per recordar noms, dates, llocs..	
M'interessa aprendre idiomes.	
Són molt divertits per a mi els passatems: sopa de lletres, mots encreuats...	
Gaudeixo escoltant quan parlen les persones.	
Tinc facilitat per exposar temes, explicar acudits i contes davant els altres.	
Total punts	

INTEL·LIGÈNCIA VISUAL ESPACIAL	
M'agrada canviar l'ordre i la decoració de la meva habitació.	
Em diverteix dibuixar i pintar.	
Comprend millor les explicacions a través de mapes conceptuals, gràfiques, taules..	
M'és fàcil interpretar i llegir mapes i diagrames.	
Gaudeixo imaginant idees i dibuixos de forma variada.	
M'agrada veure pel·lícules, , power point i altres representacions visuals.	
Aprinc millor les coses a través d'imatges.	
Em diverteixen els trencaclosques en tres dimensions.	
Sempre que puc, faig dibuixos en llibres i quaderns.	
M'agrada fer construccions amb cubs.	
	Total
punts	

INTEL·LIGÈNCIA LÒGICO-MATEMÀTICA	
M'és fàcil de resoldre problemes.	
Realitzo càlculs mentals ràpidament.	
M'agraden els trencaclosques que em fan pensar.	
Sóc capaç de calcular aproximadament el que valen les coses.	
Busco programes de matemàtiques a l'ordinador.	
Tinc facilitat per resoldre problemes de 2 o 3 formes diferents.	
M'ajuda a tenir èxit el ser organitzat i ordenat.	
M'agrada inventar problemes amb una solució donada.	
Tinc facilitat per relacionar objectes reals amb figures geomètriques.	
Gaudeixo calculant distàncies entre un lloc i l'altre.	
	Total
punts	

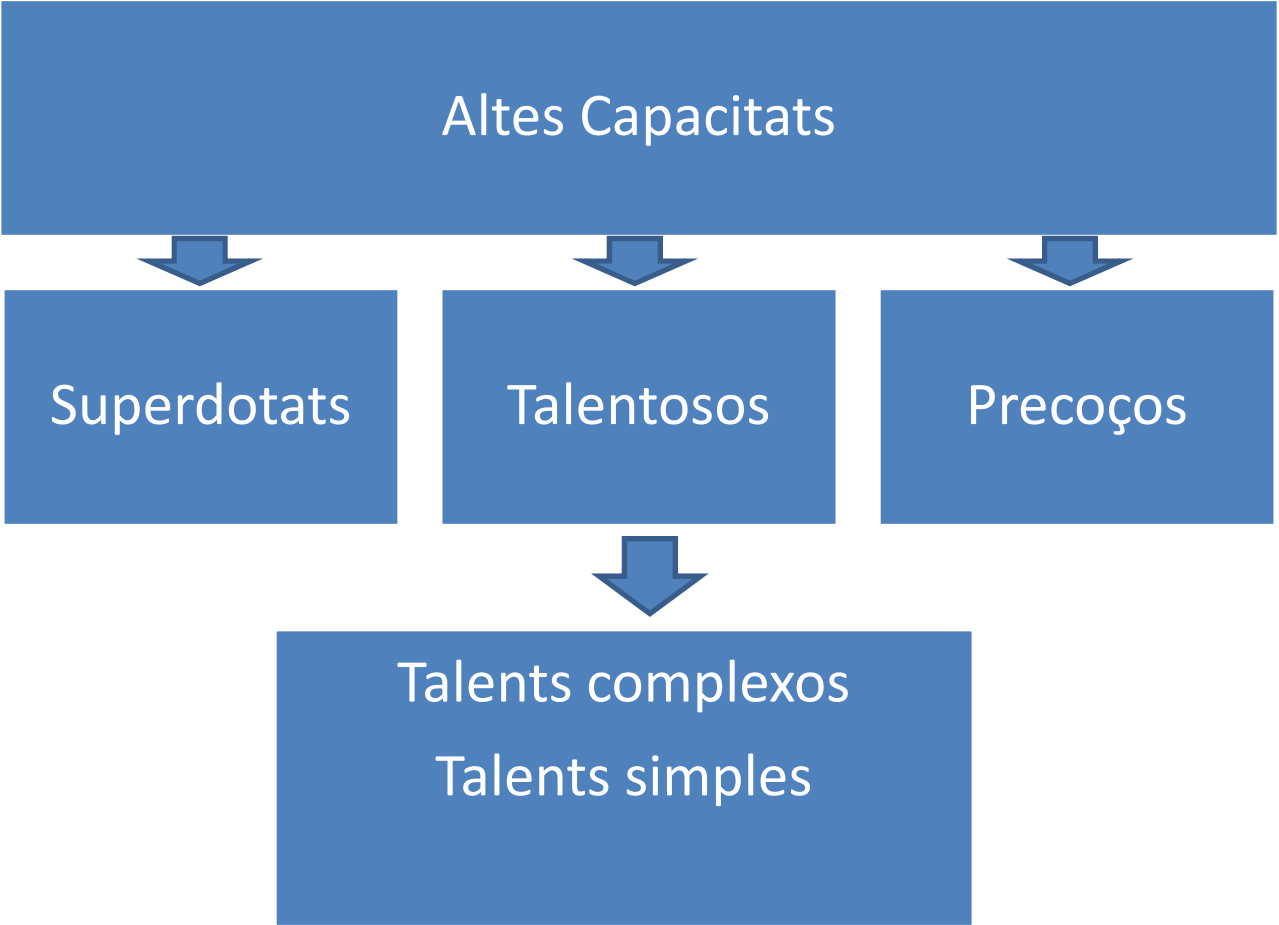
INTEL·LIGÈNCIA MUSICAL	
Aprenco els ritmes fàcilment.	
M'agrada tocar un instrument.	
Sóc capaç de diferenciar els sorolls ambientals.	
M'agrada treballar amb música ambiental.	
Sé diferenciar la música quan sona bé o està desafinada.	
Canto mentre faig coses.	
Voldria cantar en un cor.	
Em resulta fàcil posar ritme a un poema o canviar la lletra d'una cançó.	
M'agrada tot tipus de música.	
Recordo fàcilment les melodies i cançons.	
Total punts	
INTEL·LIGÈNCIA NATURALISTA	
M'interessen els documentals que fan referència a la natura.	
Sovint faig activitats a l'aire lliure.	
Em diverteix anar de càmping i fer excursions per la muntanya.	
Tinc facilitat per classificar animals, plantes i minerals.	
Respecto els animals com si fossin la meua mascota.	
M'agrada fer experiments i observar les transformacions que es produeixen.	
Respecto les plantes.	
Crec que és necessari protegir els parcs naturals.	
Reciclo els envasos, el vidre, el paper...	
M'ho passo bé estudiant el coneixement del medi.	
Total punts	

INTEL·LIGÈNCIA CINÈTICA CORPORAL	
M'agraden molt les manualitats.	
Sóc una persona activa i m'agrada el moviment.	
Em costa estar assegut molt de temps.	
M'agrada l'esport i jugar a l'aire lliure.	
Són importants per a mi les habilitats artístiques: la dansa, el teatre i el mim.	
Tinc facilitat per imitar els gestos i moviments característics dels altres.	
Valoro l'expressió de les persones: gestos, mirades..	
M'agrada desfer les coses i tornar-les a muntar.	
Necessito tocar les coses per aprendre, no en tinc prou de mirar.	
Sobresurto en algun esport.	
Total punts	

INTEL·LIGÈNCIA INTRAPERSONAL	
Sóc prudent i procuro no molestar els altres.	
La justícia és important per a mi.	
Aprenc dels meus errors.	
M'agrada conèixer els comentaris que els altres fan de mi.	
M'esforço quan crec que una cosa val la pena.	
Expresso fàcilment els meus sentiments: alegria, tristesa...	
Necessito saber el perquè de les coses.	
Col·laboro en l'ajuda a nens necessitats, segons les meves possibilitats.	
Sóc conscient de les meves qualitats i de les meves mancances.	
Estic content de ser com sóc i de fer el que faig.	
Total punts	

INTEL·LIGÈNCIA EXISTENCIAL O ESPIRITUAL	
Em desperta interès pensar què hi ha després de la vida i de la mort.	
Voldria saber per què vivim, pensem, estimem.	
Penso que hi ha algú superior a nosaltres.	
Perdono fàcilment els companys i recordo sempre les coses bones que m'han fet.	
Em sorprèn pensar com neixen, creixen i viuen, les persones, els animals i les plantes.	
Quan estic sol i en silenci penso en qui ha fet aquest món.	
En la mort d'una persona estimada recordo les coses bones que ha fet.	
Cada dia és per a mi una nova oportunitat per poder fer el bé i ajudar els altres.	
Davant la mort d'una persona penso a donar gràcies per haver-la conegut.	
Dintre meu sento la necessitat d'estimar i ser estimat.	
	Total
punts	

INTEL·LIGÈNCIA INTERPERSONAL	
Tinc dos o més bons amics.	
M'agrada conversar i parlar amb tothom.	
Aprenc millor en grup.	
Gaudeixo fent treballs en equip.	
M'agrada ajudar als altres i estar atent a les seves necessitats.	
Em preocupen els problemes de la meva família.	
M'agrada conèixer nous amics.	
Sóc feliç quan puc riure i passar-ho bé, sense en riure'm dels companys.	
L'esport en equip és divertit.	
Els companys de la classe busquen la meva companyia.	
Total punts	

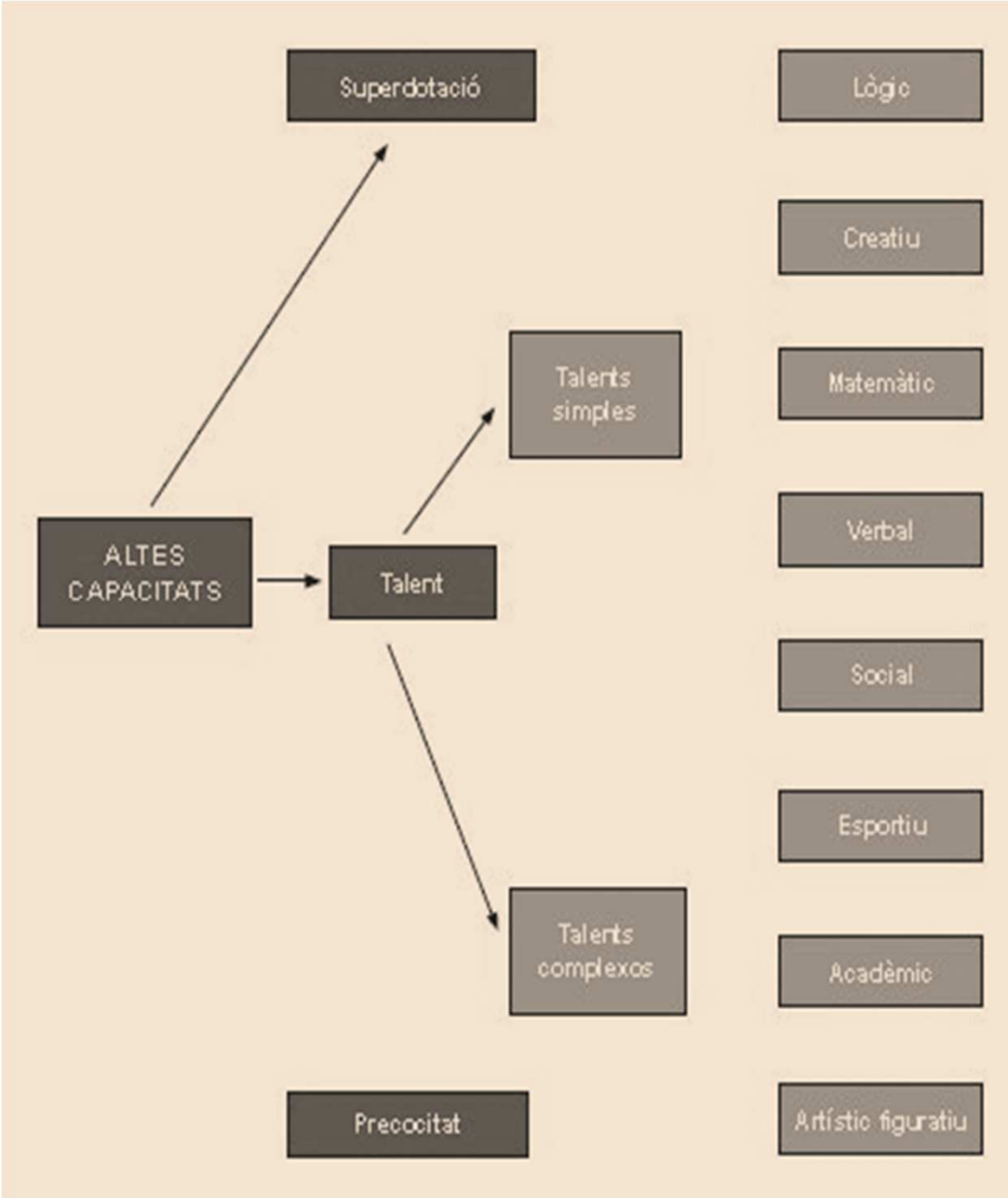

PERFILS CONCEPTUALS

SUPERDOTACIÓ

TALENT

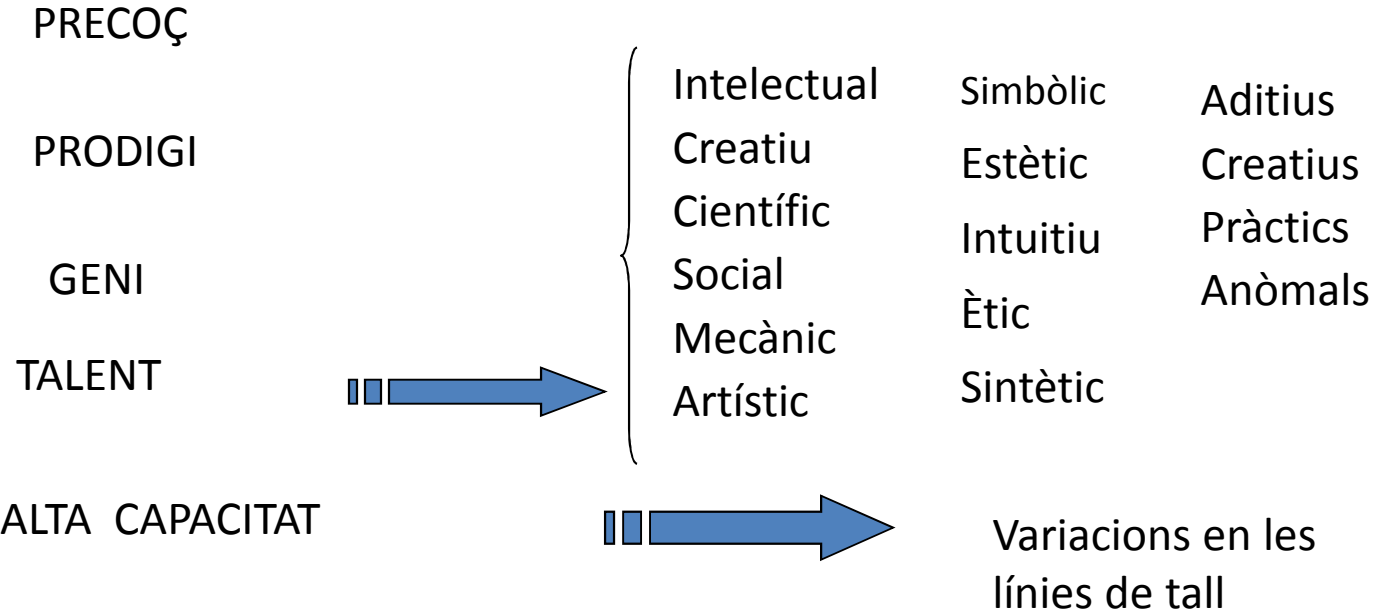
PRECOCITAT

SUPER-DOTATS
INFRA-DOTATS

TERME GENÈRIC

“PARAIGUES”

ALUMNES AMB ALTES CAPACITATS

TIPOLOGIA

- **Superdotats:** són els que tenen molt bona intel·ligència lògica i creativa.
- **Precocós:** són aquells que es desenvolupen a un ritme més ràpid i activen recursos mentals abans que els seus companys en el procés de maduració. Més tard, es poden o no equilibrar amb els altres.
- La precocitat intel·lectual és un procés evolutiu i pot ser l'inici d'una superdotació o d'un talent
- **Talentosos :** són els que tenen una gran capacitat en relació amb un aspecte de la intel·ligència, són especialistes en una àrea o aptitud.
- El talentós és eficaç en l'àrea que domina, i en altres àrees pot tenir un rendiment inferior als seus companys. La irregularitat és una característica seva.

Talents complexos: acadèmic i artístic figuratiu.

Talents simples: esportiu, creatiu, lògic, matemàtic, verbal i social.

Característiques dels superdotats-I

Presenten una intel·ligència excepcional per la facilitat i rapidesa en aprendre, combinar i utilitzar coneixements

Percepció espacial:
Manejen simbòlicament figures en l'espai i reconeixen relacions de mida, distància, posició i forma

Raonament verbal: Vocabulari ric i ampli, gran habilitat per relacionar conceptes

Memorística:
Emmagatzemar i recordar moltes dades diverses amb rapidesa i sense esforç

Raonament matemàtic:
Bon domini de conceptes per calcular i resoldre problemes

Comprensió i generalització:
Capacitat per establir relacions més enllà de fets observats

Curiositat intel·lectual

Raonament lògic i concentració

Característiques dels superdotats-II

No hi ha una personalitat comuna, existeixen sentiments i actituds que és manifesten amb més freqüència. Socialment és relacionen més bé amb nens més grans, prefereixen treballs individuals als de grup

Elevada sensibilitat i sensació de sentir-se diferent

Sentit ètic i moral molt desenvolupat

Capacitat de lideratge

Enginyós i imaginatiu

Creatiu i inconformista

Perfeccionista i perseverant

Autoconeixement molt desenvolupat

Característiques dels superdotats-III

A nivell de creativitat	A nivell de motivació
• Inventiva• Originalitat• Fluïdesa• Flexibilitat• Pensament independent.• Pensament integrador	• Alta motivació interna cap al coneixement, que pot ser potenciat, modulad o reduït per components externs• És fonamental la correcta estimulació dels alumnes per tal que puguin desenvolupar les seves potencialitats

Característiques dels superdotats -IV

- **Disincronia interna:** A vegades el desenvolupament intel·lectual és més ràpid que l'emocional.
- **Disincronia social:** El nen amb altes capacitats és troba en un nivell de desenvolupament intel·lectual superior al dels seus companys, hi ha un desfasament tant en l'aprenentatge com en les relacions socials.
- **Disincronia familiar:** Quan els pares no li proporcionen l'atenció adequada per al desconeixement del tema.

TALENT ACADÈMIC

- Manifesten nivells molt elevats de rendiment escolar i d'aprenentatge.
- Obtenen informació de qualsevol font estructurada (escola, llibres, premsa, suports informàtics...) sovint de manera autònoma. El bagatge de coneixement i el vocabulari és molt més extens que els alumnes de la mateixa edat.
- Al combinar-se en un grau elevat els recursos verbals, lògics i memòria es poden confondre amb els superdotats.
- **El talent acadèmic genera les següents situacions de risc:**
- Tendència a l'avorriment.
- La comunicació i socialització normalitzada esdevé difícil.
- L'augment exagerat de l'autoestima i les actituds de menyspreu envers els seus companys.

TALENT ARTÍSTIC FIGURATIU

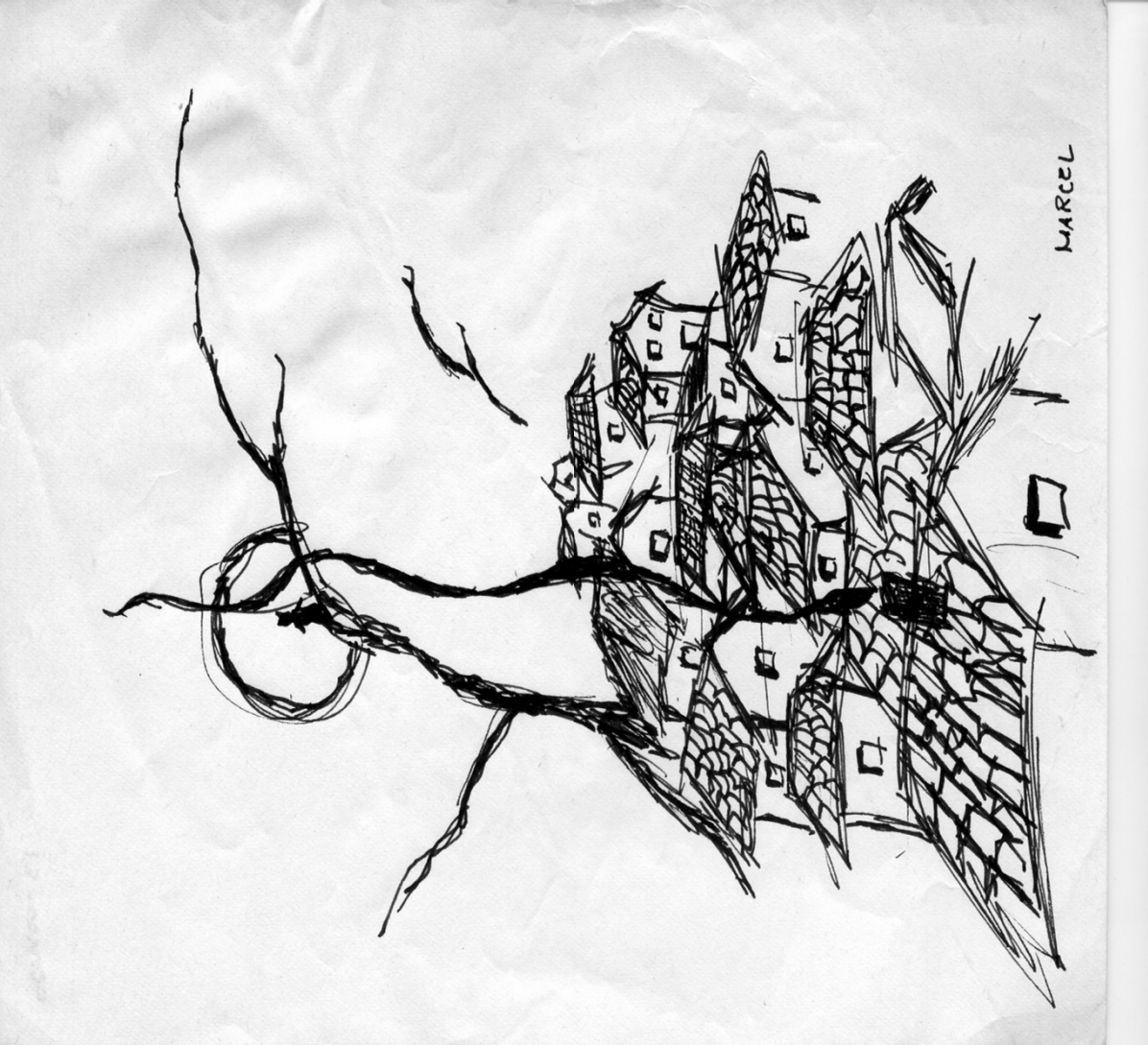
- Són alumnes amb grans aptituds per a les arts musicals i/o plàstiques. La base és una bona aptitud espacial i figurativa, així com pel raonament lògic i creatiu.
- Com que l'àmbit en el qual acostuma a desenvolupar-se aquest talent és l'extraescolar, les manifestacions a l'escola solen donar-se en activitats de plàstica i/o música. Aquestes activitats solen ser prestigiades pels companys i serveixen com a pont de socialització.
- Poden tenir problemes de motivació per a les activitats escolars, tot i que els recursos que tenen són suficients per a un aprenentatge escolar correcte.

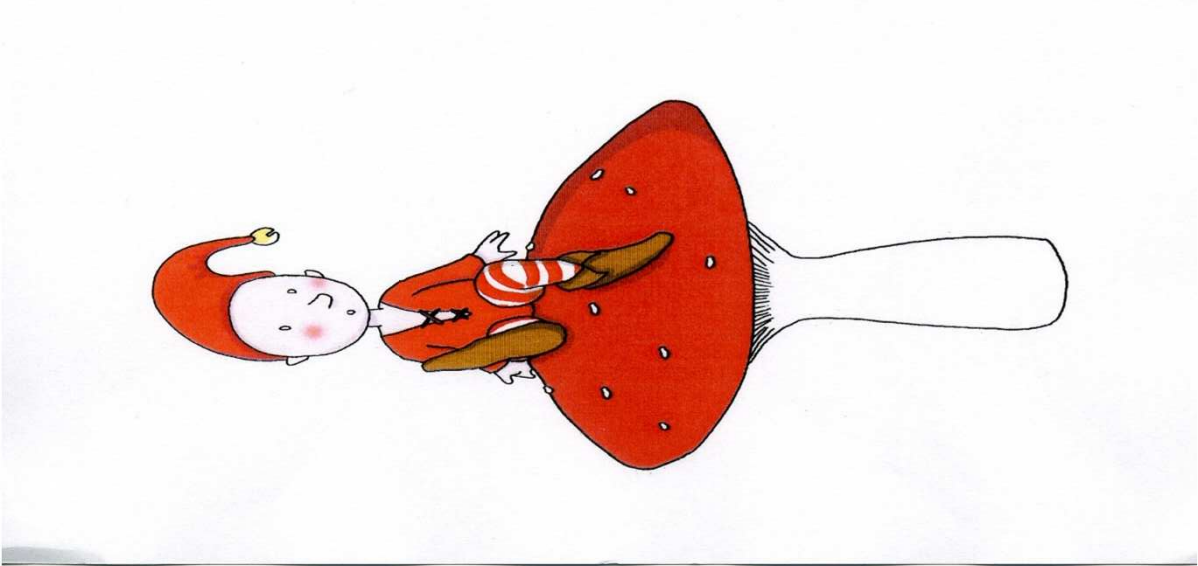
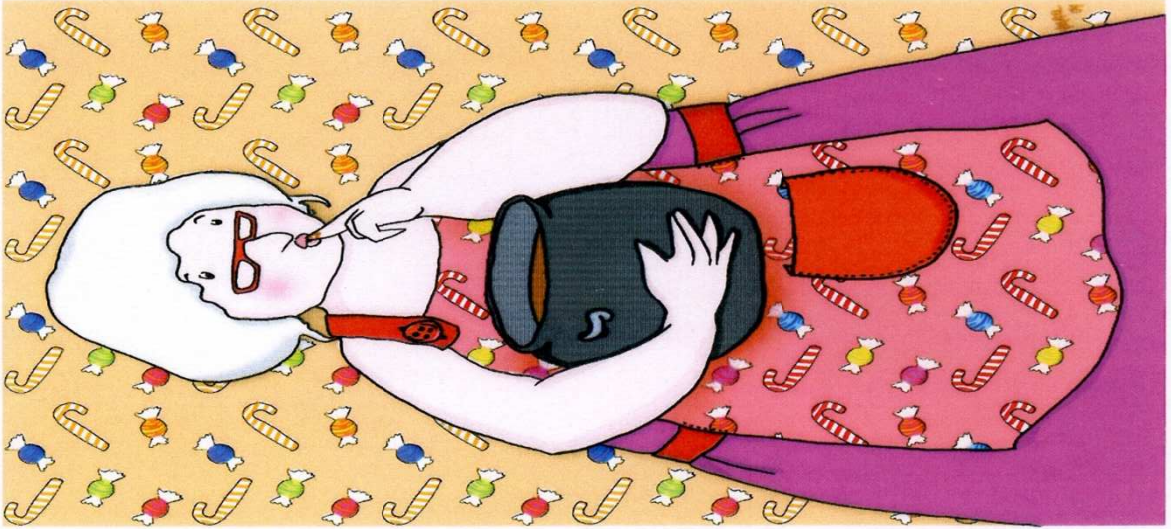
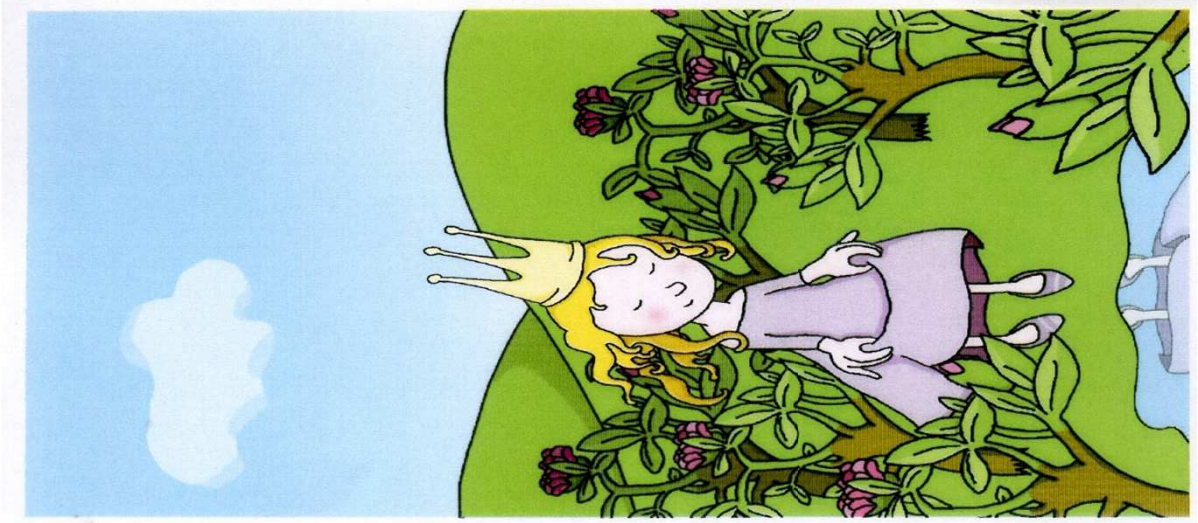

MARCEL

23-11-07

TALENT ESPORTIU

- Les aptituds físiques i psicomotrius són les bàsiques en aquests tipus de talent.
- Aquests alumnes no solen tenir problemes de socialització, són alumnes molt ben acceptats pels companys, encara que a vegades el rendiment acadèmic és baix per falta de motivació.

TALENT CREATIU

- La creativitat no està únicament associada a la producció artística, sinó que és un recurs d'ús general, de la mateixa manera que succeeix amb la lògica. Mostra poca linealitat, una gran exploració d'alternatives, molt dinamisme i poca organització sistemàtica.
- Aquests alumnes solen mostrar comportaments molt diversos i sovint diferents dels normals. Els consideren entremaliats o, fins i tot, hiperactius.
- El comportament creatiu sol resultar divertit per als companys d'aula i facilita la socialització.
- La creativitat actua més com un obstacle per als aprenentatges que no com un ajut. Els baixos resultats acadèmics solen ser un dels trets més característics d'aquests talents.
- Representen la informació, l'organitzen i la processen per camins no gaire adaptatius a l'escola.
- És bo que els mestres tinguin consciència d'aquests infants i evitin confondre el seu cas amb la dispersió i, de vegades, amb la manca d'atenció.

ONA

3er

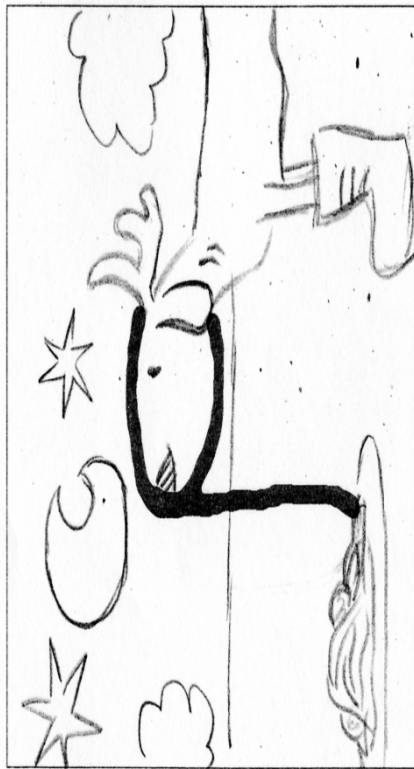
EXTERIOR 230 X 330 mm.
INTERIOR 210 X 297 mm.

MARGEN NORMALIZADO

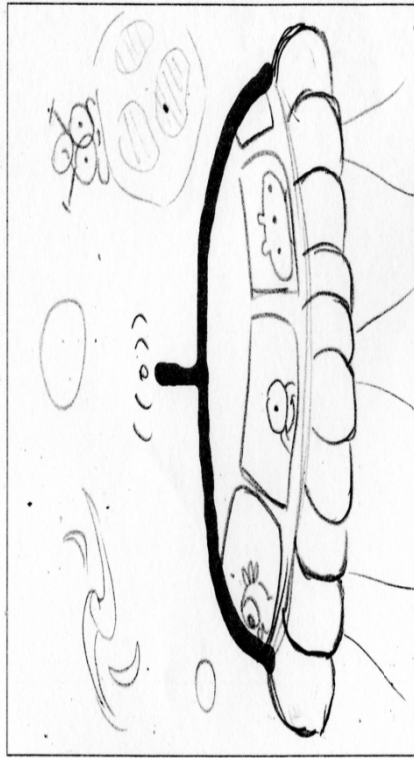
DIN A4

JUEGO N.º 4

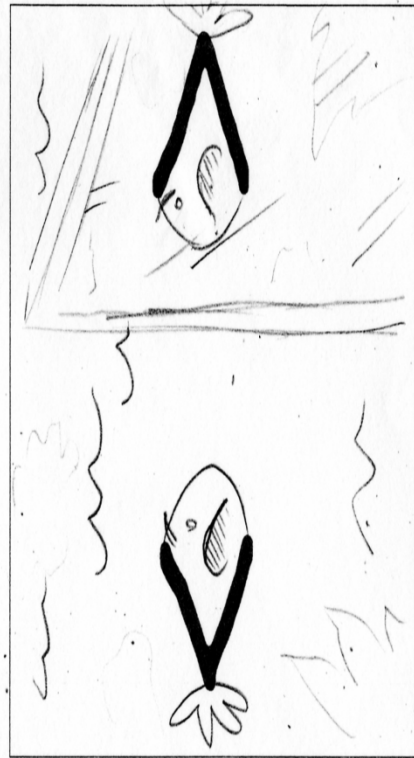
En esta página puedes ver unos dibujos incompletos. Intenta completarlos haciendo con ellos un dibujo tan original que a nadie más se le hubiera ocurrido. Después pon un título interesante a cada uno de los dibujos.

1. Espequetis a la lum de le vius 2. el misteri de l'univers

3. Sense cobertura

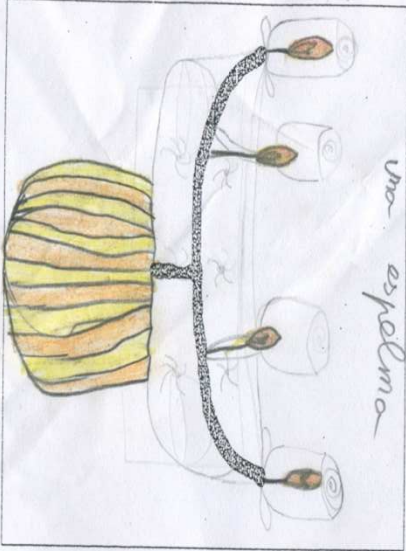

4. mirall submerat

En esta página puedes ver unos dibujos incompletos. Intenta completarlos haciendo con ellos un dibujo tan original que a nadie más se le hubiera ocurrido. Después pon un título interesante a cada uno de los dibujos.

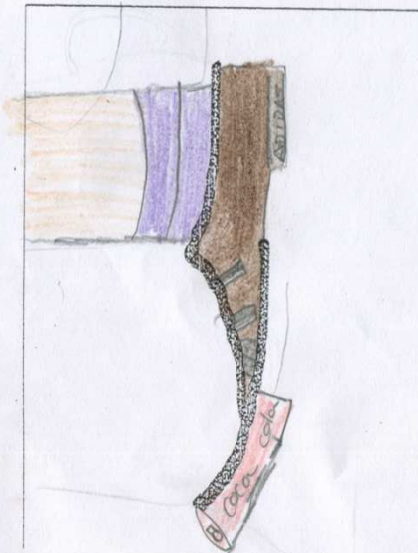

Una mamá abrigada

una espelma

2.

Un pie azafant una banana

1. Una julla

TALENT LÒGIC I TALENT MATEMÀTIC

TALENT LÒGIC

- Es semblant al creatiu, en termes intel·lectuals. La seva funcionalitat és molt més elevada, atesa la coincidència d'aquesta aptitud amb els paràmetres culturals i escolars.
- Aquests alumnes tenen una alta capacitat per el raonament lògic inductiu i deductiu.
- Solen presentar dificultats de socialització i problemes en les seves relacions, a causa de la seva rigidesa en l'aplicació de normes o criteris, igual que el talent matemàtic.
- També poden tenir problemes relacionats amb la disincronia.

TALENT MATEMÀTIC

- Es caracteritza per disposar d'elevats recursos de representació i manipulació d'informacions quantitatives i numèriques. En general, utilitzen poc els recursos verbals, figuratius i socials.

La capacitat en les matèries verbals sol ser discreta o baixa ja que presenten una descompensació cognitiva, tant en el rendiment com en la motivació, de manera que sovint menyspreen les matèries no quantitatives.

TALENT SOCIAL

- La capacitat de lideratge i la consciència social són els trets característics d'aquestes persones. Tenen empatia natural i intuïció de les necessitats dels altres. Desenvolupen amb molta freqüència el rol de líder.
- En situacions excepcionals, poden mobilitzar el grup classe contra un company o contra un professor.
- La bona socialització sol beneficiar la seva motivació per a les activitats escolars, i solen tenir resultats molt correctes en els aprenentatges.

TALENT VERBAL

- La informació verbal té un ús molt generalitzat; aquesta aptitud intel·lectual pot ser aplicada en molts àmbits.
- La major part de la informació escolar presenta un format verbal i aquests talents mostren una bona capacitat de comprensió general, obtenen bons resultats acadèmics.
- No solen tenir problemes d'aprenentatge ni de socialització, malgrat que en les àrees en què hi ha descompensació poden aparèixer complicacions.

PERFILS

JO

D'ACORD

NI IDEA

NO

BRILLANTS

Aptituds Conductes	Necessitats	Percepció	Suport familiar	Suport escolar
Alt rendiment Responsables Perfeccionistes Conformistes Busquen l'aprovació Autoconcepte positiu Autocrítics Dependents Motivació extrínseca	Conèixer les seves deficiències Acceptar riscos Autonomia Evitar avorriment Assertivitat/ empatia	Estimats pels professors Admirats per la gent Estimats i acceptats en família	Independència Obrir-los relacions Interessos personals Obrir-los a experiències	<u>Acceleració</u> Enriquiment Temps per als interessos personals Treball entre iguals <u>Mentoratge</u> Orientació personal

DESPISTATS/CREATIUS

Aptituds Conductes	Percepció	Necessitats	Suport familiar	Suport escolar
Rendiment desigual	Ens desespera	Fer-li entendre el context	Entendre la seva capacitat	Tolerància
Creatiu	Rebel	Aprenentatge d'habilitats d'autocontrol	Recolzar-lo en l'escolar	<u>Tenir un professor apropiat</u>
Actiu	Pallasso	Recolzar-li en la creativitat	Modelar-li altres conductes	Abundant comunicació amb ell/ella
Inconsistent en els seus hàbits	Simpàtic		Reconduir els seus interessos	Construir la seva autoestima
Sensible	Alguns problemes de conducta		Involucrar-lo en projectes familiars	Guiar els seus sentiments
Baix autoconcepte	No se li veu com d'AC			<u>Treball independent</u>
No li agrada el control				<u>Enriquiment</u>
Competitiu ocasional				

ADAPTATS

Aptituds Conductes	Percepció	Necessitats	Suport familiar	Suport escolar
Rendiments no excepcionals	Acceptats per tothom	Donar-los oportunitats	Recolzament a l'escola i a la comunitat	Implicar-los en <u>projectes</u> a mig termini
Autònoms en el seu aprenentatge	Admirats per les seves habilitats	<u>Donar-los reptes</u>	Subministrar-los oportunitats als seus interessos	Currículum enriquit
Entusiasta	Vistos com a capaços i responsables	<u>Competir</u>	Amics de tot tipus	<u>Acceleració</u>
Acceptats		Facilitar-los nous camps	Ajudar-los a competir	Compactar el currículum
Motivació intrínseca			Eliminar restriccions de temps i espai	Investigació
Els agrada aprendre				Donar-los responsabilitats
Accepten els seus errors				
Tendeixen a amagar-se				

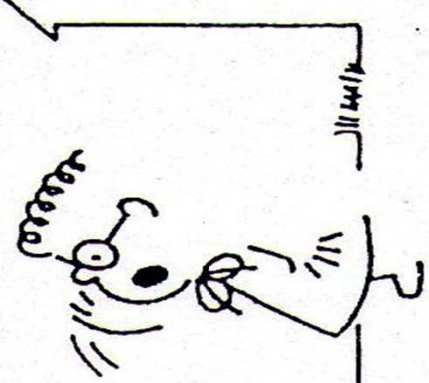
ENFADATS

Aptituds Conductes	Percepció	Necessitats	Suport familiar	Suport escolar
Malhumorats	Els iguals els etiqueten	Programa individualitzat	Orientació personalitzada	Diagnòstic
Explosius	Els professors rebutgen i ridiculitzen, els veuen com a perillosos	Orientació individual, grupal i familiar		Orientació grupal
Baix autoconcepte		Desenvolupament d'estratègies		Habilitats d'estudi no tradicionals
Treball inconsistent	Solitaris	Noves oportunitats		Suport escolar
Conductes disruptives	Marginats	Habilitats socials		Recerca
	Líders negatius			<u>Mentoratge</u>
				<u>Extraescolars d'interès</u>
				<u>Programa especial AC</u>

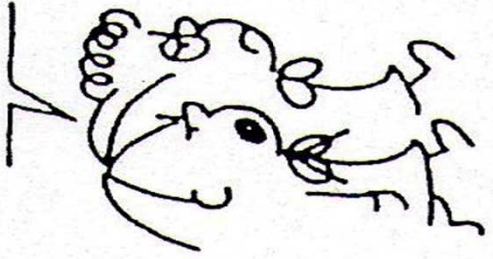
¿VES ESE REACTOR? ES SUPERSONICO...

¡QUÉ VA! ¡FÍJATE, NO TIENE LAS ALAS EN FORMA DE DELTA!

JARDÍN DE INFANCIA

¡SE ACABÓ! TENEMOS QUE VOLVER A ENHEBRAR ESAS MALDITAS BOLITAS!

Mites i realitats

- **Mite:** El QI és manté estable tota la vida.
- **Realitat:** El QI pot variar per multitud de factors.

- **Mite:** Els superdotats són persones emocionalment inestables.
- **Realitat:** L'estabilitat emocional depèn de l'entorn on està immers

- **Mite:** És seriós, reservat i no té sentit de l'humor.
- **Realitat:** Té un sentit de l'humor més avançat que el que correspondria per la seva edat.

ALTERACIONS MÉS FREQUÈNTS

- Trastorns del són.
- Enuresi nocturna.
- Retard en els aprenentatges psicomotrius.
- Trastorns de lateralitat.
- Dificultats en el traç i problemes d'ortografia.
- Alteracions de conducta.
- Pocs hàbits d'estudi.
- Problemes de relació: escolars, socials, familiars i personals.
- Avorriments en el temps lliure.
- Angoixa.
- Depressió.
- Somatització: manifesta conflictes psíquics inconscients per mitjà de símptomes orgànics.
- Fòbia escolar.
- Intents de suïcidi.

ORIENTACIONS A LES FAMÍLIES

- Acceptar els nens tal com són. Evitar posar etiquetes de superdotat o talentós.
- Que participin en els treballs de la llar com els altres fills.
- Estimular-los perquè desenvolupin tot el seu potencial cognitiu.
- Donar llibertat de pensament i protegir el seu poder creatiu.
- Evitar generar expectatives d'alt rendiment.
- Procurar una organització i disciplina de treball tenint en compte les preferències del fill/a.
- Proporcionar materials que siguin del seu interès.
- Oferir activitats variades en el seu temps lliure evitant saturar-los.
- Estimular sense forçar i no esperar que destaquin en tot.
- Facilitar les interaccions amb altres companys, familiars i adults
- Intentar que es relacionin amb tot tipus de nens/es i situacions.

ORIENTACIONS PER A MESTRES

- Disposar d'activitats i temes d'ampliació.
- Motivar l'alumne, més que pressionar-lo, amb el treball escolar.
- Valorar l'interès, la complementació i l'originalitat de la resposta.
- Estar molt atents a les interaccions socials i intervenir de forma preventiva.
- Programar activitats variades a fi de posar en contacte l'alumne amb nous temes interessants.
- Fomentar i valorar les seves produccions i creacions personals.
- Treballar en grups cooperatius.
- Facilitar activitats que permetin diferents formes de realització.
- Eliminar els continguts que ja domina i ampliar la quantitat de continguts a aprendre i que siguin una novetat.
- Treballar en grups flexibles.
- Aprendre per descobriment mitjançant el treball individual i en grup.
- Modificar els criteris d'avaluació en funció dels canvis efectuats en els continguts
- Fer participar els alumnes en activitats interdisciplinàries i en equip: redacció de la revista, equips d'investigació...
- Ampliar els continguts en profunditat i extensió, i interconnectats amb altres àrees.
- Dedicar una especial atenció al tema de la creativitat o el pensament lateral.
- El professor ha de tenir una certa flexibilitat i proporcionar un bon clima a l'aula que promogui l'autoestima, la col·laboració, la socialització, la creativitat, la resposta a les seves inquietuds...
- El professor té més una funció de tutoria i acompanyament en l'adquisició de coneixements, que de simple transmissor.